

Minden népnek és nemzetnek joga van ahhoz, hogy szabadon meghatározza politikai, gazdasági és kulturális helyzetét

Az ENSZ emberi jogok bizottságának ülésén az USA fondorlatai ellenére is elfogadták a szovjet javaslat alapján a népek és nemzetek önrendelkezési jogáról szóló cikkelytervezetet

New-York (TASZSZ). New-Yorkban most folvik az emberi jogok bizottságának 8. ülészaka, amely az ENSZ-közgyűlés 6. ülészaka az emberi jogokról szóló nemzetközi egyezménytervezetek előkészítésével bízt meg.

A népek és nemzetek önrendelkezési jogáról szóló kérdéssel kapcsolatban a Szovjetunió és az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság képviselői — Lengye ország, Egyiptom, Pakisztán, Libanon, India, Chile és más országok képviselőinek támogatásával szorgalmazták, hogy az emberi jogokról szóló nemzetközi egyezménytervezetek foglalják magukban a népek és nemzetek önrendelkezési jogának feltétlen elismeréséről és érvényesítéséről szóló pontos és világos rendelkezéseket.

A Szovjetunió képviselője olyan cikkely beiktatását javasolta az emberi jogokról szóló egyezménytervezetbe, amely előírja minden nép és minden nemzet önrendelkezési jogát.

A nem önkormányzati területek kormányzásáért felelős államok legyenek kötelesek elősegíteni a jog érvényesítését. A tervezet rámutat minden államnak arra a kötelességére is, hogy biztosítsa a nemzeti kisebbségek jogát anyanyelvük használatára, továbbá azt a jogot, hogy a nemzeti kisebbségek nemzeti iskolákkal, könyvtárakkal, múzeumokkal és egyéb kulturális intézményekkel rendelkezzenek.

E. Roosevelt asezon, az USA képviselője képmutatónan kijelentette, hogy az Egyesült Államok el-

ismeri a népek és nemzetek önrendelkezési jogát. Ugyanakkor azonban „módosító javaslatot” terjesztett elő. Ebben javasolja, hogy a népek és nemzetek önrendelkezési jogát „alkotmányos eljárásoknak megfelelően és más államok, valamint népek jogainak teljes figyelembevételével” érvényesítsék.

Morozov elvtárs, a Szovjetunió képviselője teleptezte az USA arra irányuló mesterkedéseit, hogy kiillessék a jogi fondorlatot, korlátozásokkal megfűszere a népek és nemzetek önrendelkezési jogára vonatkozó aján-

lások kidolgozását. Hangsúlyozta, hogy e jog érvényesítése amerikai, angol, francia, belga és más gyarmatosítók politikai és gazdasági rabságában sínylődő százmilliók vágyainak és törekvéseinek felel meg.

A szovjet határozattervezetet támogatta felezőarányban P. V. Kozalenko, az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság képviselője, Egyiptom, Libanon, Pakisztán, Chile és több más ország képviselője is. Azmi bej, Egyiptom képviselője kijelentette, hogy

a szovjet javaslatok „A gyarmati és a függő országok népeinek reményeit és vágyait tükrözik.”

A szavazás során a szovjet javaslatot betervezték amerikai „módosító javaslatot” erő bírálata után a bizottság tagjainak túlnyomó többsége elutasította.

Az emberi jogok bizottsága elfogadta a népek és a nemzetek önrendelkezési jogáról szóló cikkelyterve-

zetet, amelynek alapjává a szovjet javaslatokat tették.

A határozat szerint minden népnek és minden nemzetnek önrendelkezési joga kell hogy legyen, vagyis joga ahhoz hogy szabadon meghatározza politikai, gazdasági és kulturális státusát.

Az a tervezet, amelyet Chile képviselője terjesztett elő, indítványozza, hogy az emberi jogokról szóló egyezménytervezetbe iktassák be a következő cikkelyt:

„A népek önrendelkezési jogának magában kell foglalnia a természeti javai és erőforrásai feletti szuverenitásukat is. Semilyen esetben sem lehet megfosztani egyetlen népet sem saját létfenntartási eszközeitől olyan jogok alapján, amelyeket más államok formálnának azokra.”

Az USA, Anglia és Franciaország képviselői azzal az ürüggyel igyekeztek kiharcolni a chilei javaslat elutasítását, hogy az „ellentmond a nemzetközi jogszabályoknak”.

Morozov elvtárs, a Szovjetunió képviselője a chilei javaslat mellett foglalt állást. Több konkrét tényi idézett arról, hogy

az imperialista hatalmak ki-fosztják a gyarmati és függő országok népeit.

Egyiptom, Libanon, Uruguay, az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság, Lengyelország, Pakisztán és több más ország képviselője szintén támogatta a chilei javaslatot. A javaslatra tíz küldöttség szavazott, ellene hat.

Május 24—25-én rendezik az MNDSZ III. kongresszusát

Sajtófogadáson számolt be a MNDSZ-ben a kongresszus előkészületeiről Vass Istvánné elvtársnő

A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége sajtófogadást rendezett, amelyen Vass Istvánné elvtársnő, az MNDSZ főtitkára beszámolt az MNDSZ III. kongresszusának előkészületeiről.

— Az MNDSZ május 24—25-én az Országházban tartja meg III. kongresszusát — mondotta. — A kongresszust az egész országban alapszervi vezetőségválasztások, járási, kerületi, budapesti, városi, megyei küldötttervezetek előzték meg. A vezetőségválasztás nagy javulást hozott munkánkban. Szervezeteink megerősödtek, az asszonyok politikailag fejlődtek. 50—60 ezer aktív dolgozó a vezetőségválasztás alatt. Megjavult az agitáció színvonala: a csoportos agitáció, a kisgyűlések, a nőnapok megtartása mellett állandósult a családlátogatás, az egyéni agitáció. Az MNDSZ III. kongresszusa betetőzése lesz a demokratikus vezetőségválasztásoknak s át fogja tekinteni a magyar asszonyoknak az utóbbi négy évben megtett fejlődését.

Az MNDSZ most fejlődésének új szakaszához ért. Az üzemi szervezetek megszüntetésével a főfeladat ma a falusi és városi szervezetek erősítése, a dolgozó parasztság, háziasszonyok és értelmiségi nők közti munka. Az MNDSZ feladata, hogy jó politikai és felvilágosító munkával a nők mind szélesebb tömegével értesse meg, hogy egyenjogúságuk gyakorlati megvalósulásának, a béke megvédésének útja: bekapcsolódás az ötéves terv végrehajtásába, a termelésbe, a társadalmi munkába. Szem előtt kell tartanunk munkánkban azt, amit Rákosi elvtárs mondott, hogy a mezőgazdasági munka döntően női munka. A kongresszusnak utat kell mutatnia azon a téren is, hogyan könnyíthetjük meg a dolgozó nők háztartási, gyermeknevelési munkáját, hogyan szélesíthetjük társadalmi kezdeményezéseikkel azokat az intézkedéseket, amelyekkel államunk a dolgozó nők segítségére siet.

A kongresszusra hazánkba érkezik a Szovjetunió küldöttsége, a többi között a Kínai Népköztársaság, Korea, a népi demokráciák, a Német Demokratikus Köztársaság, Franciaország, Nyugat-Németország és Tunisz küldöttsége is. A kongresszus ünnepélyes megnyitóját május 23-án este a Városi Színházban tartják. A május 24—25-i tanácskozások napirendjén a főtitkári referátum, határozati javaslat, az MNDSZ új alapszabályainak ismertetése szerepel s megválasztják az országos vezetőséget. A kongresszus befejezése után fátylas felvonulás és békenagygyűlés lesz a Kossuth Lajos-téren, majd utána utcából és szabadterei kultúrmasort rendeznek. A külföldi vendégek egyrésze a kongresszus után még egy hétig tartózkodik Magyarországon, meglátogatja intézményeinket, üzemünket s részt vesz a június 1-i Nemzetközi Gyermeknapon.

Az a célt tűzték ki, hogy a kongresszusig 100 ezer új taggal erősítsük az MNDSZ soraikat — hangoztatta, majd végül a bécsi nemzetközi gyermekvédelmi konferencián szerzett tapasztalatairól beszélt. Az egész konferencia egyhangúan valósította: a gyermekek boldog életéhez elsősorban a békét kell biztosítani az egész világon.

Leonardo da Vinciben a kiváló művész mellett a béke harcos hirtelét és az emberi haladás bajnokát ünnepeljük

Emléket rendezett a szegedi egyetemek békebizottsága

Szerdán este rendezte a szegedi egyetemek békebizottsága a városi békebizottság támogatásával Leonardo da Vinci emlékjét az egyetem Ady-téri épületének nagy előadóteremében. A zsűfőlégi megtelet teremben a közönség nagy érdeklődéssel hallgatta a magasszínvonalú, érdekes előadásokat.

Dr. Kalmár László elvtárs, Kossuth-díjas egyetemi tanár megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a Béke Világban határozata, amelynek értelmében az egész haladó emberiség megünnepeli Leonardo da Vinci születésének ötszázadik évfordulóját, a béke-harc fontos fejevere

s ezt a fejevert forgatja a szegedi egyetemek békebizottsága ennek az estnek a megrendezésével.

Az első előadást dr. Koltay-Kastner Jenő egyetemi tanár tartotta: „Leonardo da Vinci, az ember és a művész” címmel.

— Azt a kort — mondotta többek között — melyben Leonardo da Vinci élt, Engels a legnagyobb haladó irányú forradalom korának nevezte. A feudális termelési rendről a polgári termelési rendszerre való fokozatos áttérésről van szó, ami először Olaszországban olyan híres selyem- és posztógyártással foglalkozó városokban indult meg, amilyenek Firenze és Milánó voltak. Itt az iparosodás már megteremtett egy kezdetleges manufaktúrát és egyrészt felbresztette az iparosodás szolgálatába állítandó természeti erőket és törvények kutatása iránt való érdeklődést, másrészt az ember és ember közötti viszonyt mind fesztelenebbé tette, mert megszabadította a hűbériség merev korlátaitól.

— E forradalmi változás kétös következménye — a természet kutatása, aminek az emberi lét megismerését is hozzá kell számíttanunk és az érdeklődés minden emberi tevékenység, a munka és az egymáshoz való viszony lekülönbözőbb megnyitkozásai iránt

— a maga korában senkinél sem túkrözödő k olyan élesen, mint Leonardo da Vincinél.

Az előadás, melyet Leonardo da Vinci életét és művét bemutató képek kísértettek, a hallgatóság elé tárta a renaissance szellemi óriásának életét kisgyermek korától haláláig. Megismertük az emberi és művészi szabadság bajnokát, aki — ha kor szokásai szerint kénytelen is volt fejedelmek szolgálatába szegődni, így kállott fel egy ízben: „Inkább meghalok, mint a szabadságot elveszíteni!”

— Leonardo da Vinci kevés művet alkotott — fejezte be előadását

Koltay professzor —, de azok olyanok, hogy csodálatlalt állunk meg előttük, hogy szemléljük tökéleteségüket. „Nem fordul hátra, ki csilagra szegzi szemét!” — ez volt Leonardo jellemzője. Benne ma, mikor számunkra megszüntek a korlátok, melyek Leonardo művészetének teljes kifejlését megakadályozták.

Igazán ünnepelhetjük a kiváló művész mellett a béke harcos hirtelét és az emberi haladás egyik legkiválóbb bajnokát. Az előadás után Kenéz Ernő operacékes, a szegedi Nemzeti Színház tagja Papp Román hárfakiserte mellett Pergolesi: „Nina”, Giordani: „Caro Mio Ben” és Respighi: „Tornellatrice” műveit énekelte. A közönség lelkes tapsal ünnepelte a két művész kitűnő előadását.

Dr. Gellért Andor egyetemi tanár „Leonardo da Vinci, a boncoló-úttörője” címen beszélt. Elmondotta, hogy abban a korban, amikor az anatómia még fokozottabban ránehezedett az egyházi reakció, mint más tudományokra, Leonardo valóban úttörő munkát végzett. Mutatta, hogy milyen az emberi test, hogyan működik, hogyan fejlődik. Leikiismeretes rajzai az emberi szervezetről nemcsak művészi, hanem anatómiai szempontból is pontosak.

Működésével a materialista tudományos kutatás és a haladás, tehát az egész emberiség ügyét szolgálta.

Dr. Szalai László egyetemi docens Leonardo da Vincinél, a természettudásról tartott előadást. Leonardo a természettudományok terén is úttörő munkát végzett. Nagy természettudományi munkán dolgozott, melyet azonban a háborús események elpusztítottak ép-penűgy, mint Milánóban készülő, tervezett lovasszobrának hatalmas gipszmodelljét. Leonardo, akinek életműve sokat szenvedett az akkori háborús pusztításoktól, aktívan ki-veit részt a háború ellen folyó küzdelemből. Mi ma

a békért harcolunk az amerikai imperialisták ellen, akik az emberi kultúra nagy alkotásai ellen törnek és ezért méltán tekintjük harcunkban elő-dülnünk Leonardo da Vincinél.

Az előadások után dr. Kalmár László elvtárs, Kossuth-díjas professzor ünnepélyesen megnyitotta a Leonardo da Vinci kiállítását. A kiállítás egyébként az egyetem Dugonics-téri központi épületében április 30-ig díjmentesen megtekinthető.

PÁRTÉLET

Eredményes munkát végez a Ládagyár alapfokú politikai iskolája,

de még nem kielégítő a pártszervezet segítsége

Alapfokú politikai iskoláinkon fontos anyagot tárgyalnak most: a klerikális reakció aknamunkáját, a Mindszenty és Grösz-per tanulságait. Fontos ennek az anyagnak ismerete, mert a klerikális reakció felszabadulásunk óta mindent megkísérel, hogy akadályozza munkánkat, gátolja fejlődésünket, sőt kísérletet tett arra is, hogy megdöntse dolgozó népünk hatalmát. Ellene fordult a földreformnak, ellene volt a bankok, gyárak államosításának, de napjainkban is szüntelenül támad, eredményeinkre tör. Most főként a Sztahanov-mozgalom, a munkaverseny és a termelőszövetkezeti mozgalom ellen indítja támadását, hogy gátolja ötéves tervünk sikeres megvalósítását.

A Ládagyár alapfokú politikai iskolájának hétfői szemináriuma megbizonyította, hogy az üzem dolgozói tisztában vannak azzal, milyen aljas aknamunkát végez

a klerikális reakció,

s hogyan kell harcolnunk ellene. Gera elvtárs hozzászólásában elmondotta; Mindszenty bíza meg Grösz azzal, hogy folytassa azt az aknamunkát, amit ő elkezdett.

— Gyűlölték a népet — mondotta Gera elvtárs — s céljuk az volt, hogy mindenáron, bármilyen eszközzel megdöntsék a nép hatalmát.

— Hatalmas birtokaik voltak, amit a földosztáskor felosztottak a nincstelen parasztság között — folytatta Lengyel elvtársnő. — Azért alakták a régi rendet, az urak hatalmát visszaállítani, hogy visszaszerezhesék hatalmas vagyonukat.

Góré elvtárs arról beszélt, hogy az imperialistákkal szövetkeztek, népi demokráciánk ellenségeivel, tölték kértek segítséget céljaik megvalósításához. Elmondotta, hogy Gröszék itt bent az országban is a nép ellenségeivel, a volt tökésekkel, nagybirtokosokkal, kulákokkal szövetkeztek. Ezekre számítottak tervük megvalósításában. A többi hozzászóló rámutatott hogy ezenkívül a jobboldali szocialdemokratákra s a parasztságunk arra a részére számítottak, akiket a klerikális reakció a vallás leple alatt igyekezett szolgálatába állítani.

A hallgatók megértették a per tanulságait.

Ezt bizonyítja az is, hogy helyesen mutattak rá az éberség fontosságára, elmondóják, hogy egy pillá-

natra sem szabad megszüntetni a harcot a klerikális reakció ellen.

— Mi úgy harcolunk az ellenség ellen — mondotta Prohászka elvtárs —, hogy fokozzuk termelésünket az üzemben és maradéktalanul teljesítjük tervünket.

Brinkus elvtárs, a szeminárium vezetője összefoglalójában elmondotta azt, amiről az elvtársak megelégedtek. Rámutatott arra, hogy Mindszentyt, Gröszéket pártunk segítségével, Rákosi elvtárs vezetésével leplezték le.

— Fontos ez tudni mindenkinek — mondotta —, mert azt, hogy ma békében élhetünk, zavartalanul termelnek a gyárak, emelkedik az élet-színvonalunk, készülhetünk a nyolcadik szabad május elsőjére, pártunknak és Rákosi elvtársnak köszönhetjük, aki éberben vigyáz szabadságunkra.

Az összefoglalóban helyesen mutatott rá arra is, hogy az ellenséget csak úgy tudjuk leleplezni, ha felismerjük. Azonban ahhoz, hogy fel tudjuk ismerni az ellenséget, éberneknek, politikailag képzetteknek kell lennünk. Ezért fontos számunkra, hogy tanuljunk és részvegyünk az oktatásban.

Az elvtársak általában jól felkészültek az anyagból, s az igen érdekelte őket.

Gyűlölettel, megvetéssel

beszéltek a klerikális reakció aljas gaztetteiről.

A szeminárium hiányossága, hogy sok elvtárs még mindig nem készült rendszeresen jegyzetet, pedig Brinkus elvtárs minden alkalommal felhívja figyelmüket a jegyzetelés fontosságára. Vannak olyanok is, mint Hegyközl és Busa elvtárs, Török és Lengyel elvtársnő akik pontosan e készítik jegyzeteiket. Ez a mostani szemináriumon is meglátszott feleleteikben. Ok voltak a szeminárium legaktívabb résztvevői. Közéjük tartozik még Gera elvtárs is, ki szintén a szeminárium egyik legaktívabb hallgatója, pedig az oktatási év megindulásakor kemény munka volt Gera elvtársat meggyőzni a tanulás fontosságáról.

— Én már öreg vagyok tanulni, hagyjatok békén — hajtogatta a népevelőknek. De a kitartó ne-

velőmunkának meg lett az eredménye. Azóta megváltozott Gera elvtárs véleménye is a tanulásról. Pontosan eljár a szemináriumokra, alaposan felkészül és már jegyzeteket is készít.

Nem mondhatjuk azonban ugyan-ézt Kispéter Istvánról, az üzem egyik sztahanovistájáról. A fiatal sztahanovista hacsak teheti, kibújja a tanulás alól. Most sem jelent meg az oktatásban. Szégyen ez rá nézve, hiszen neki nemcsak a termelésben, hanem

a tanulásban is példát kellene mutatnia.

A szemináriumról azonban nemcsak Kispéter elvtárs hiányzott, hanem rajta kívül még négyen. Állandóan van hiányzó, hol több, hol kevesebb. Ez az üzemi pártvezetőség hibája. Nem fordítanak elég gondot az oktatásra, nem mozgósítják a népevelőket a lemorzsolódás elleni harcra. Sőt a pártvezetőség engedélyével kultúrpróbákat tartottak oktatási napon s ematt a fiatalok elmaradtak a politikai oktatásról.

Brinkus elvtárs már többször figyelmeztette ezekre a hibákra a pártvezetőséget, de még mindig nem segít eléggé munkáját.

Brinkus elvtárs igyekszik mindent megtenni azért, hogy szemináriumának hallgatói minél nagyobb számmal jelenjenek meg és minél jobb eredményt érjenek el a tanulásban. Amint ez a szeminárium és a jövő heti anyagból megtartott kis előadása is bizonyította, alaposan felkészül az anyagból. Kisegítő kérdéseit nagyban megkönnyítették az anyag alapos megfárgyását, összefoglalói ki-egészítették a hozzászólásokat, előadása megkönnyítette a következő anyag feldolgozását a hallgatók számára.

A pártvezetőség feladata, hogy a jövőben

több segítséget nyújtson

Brinkus elvtárs munkájához és harcoljon azért, hogy a hátralévő szemináriumokon megszűnjék a hiányzás és javuljon a szeminárium színvonala is.

A békéért folytatott harc hűséges segítőtársa

A „TARTÓS BÉKÉÉRT, NÉPI DEMOKRÁCIÁÉRT”